

Feministička škola Žarana Papić

Modul 4	Feministička etička i politička teorija	
Voditeljice modula	Tijana Okić i Amila Ždralović	okictijana@gmail.com zdralovicamila@gmail.com
Godina 2015.	Semestar: Drugi	Broj sati: 30 + konsultacije
Ciljevi modula	<p>Jedinstvenost ovog modula jeste to što će u obzir uzeti međunarodnu historiju i debate unutar feminističkih teorija i feminističkih pokreta, te ih predstaviti u odnosu na probleme i izazove sa kojima se suočava bh društvo. Modul polazi od pretpostavke kako o feminizmu nije moguće govoriti kao o univerzalnoj i univerzalističkoj teoriji, te je stoga važno problematizirati pitanje odnosa feminizam/feminizmi. Cilj modula je polaznicama/cima ponuditi različite teorijske uvide u etičke i političke postavke unutar debate feminizam/feminizmi. Ukazati će se zašto feminizam nije i ne smije biti sveden isključivo na žensko „pitanje“. U onome smislu u kojem je feminizam od svojih početaka mišljen kao političko pitanje, pozicija i borba, unutar modula će se otvoriti drugačija pitanja vezana uz politiku i etiku feminizma/feminizama. Naime, suprotstaviti će se s jedne strane (neo)liberalni feminizam, a sa druge lijevi/socijalistički/marksistički feminizam. Drugim riječima, cilj modula jeste ukazati na značaj feminističke <i>prakse</i>, te pokazati zašto neki od feminizama nisu nužno emancipatorski, odnosno cilj je ukazati na različite političke koncepcije (i praktične posljedice) različitih feminizama i feminističkih teorija.</p>	
Sadržaj modula/nastavne jedinice	<p>Polaznice/ci će zadobiti informacije o različitim feminističkim perspektivama, te će se razgraničiti neki od najvažnijih pojmova feminističke kritike. Izlaganje sadržaja unutar ovog modula odvijat će se kroz dvije cjeline. U prvom dijelu će se ponuditi pregled feminističkih čitanja širokog dijapazona (neo)liberalnih teorija pravde/pravednosti, ali će se kritički razmotriti i njihove alternative (koje se mogu naći, na primjer u Habermasovom modelu deliberativne demokracije ili teorija pravednost Iris Marion Young). Rasprave o danas dominantnoj paradigmi neoliberalnih teorija pravde korespondiraju s diskusijom o esencijalizmu i politikama identiteta, što će također biti obrađeno u okviru ovog modula.</p> <p>U drugoj cjelini povući će se distinkcija između materijalističkog, socijalističkog i marksističkog feminizma. Analizirati će se odnos produktivnog i reproduktivnog rada u kapitalizmu, kao i koncept dvostruke opresije žena. Izložiti će se feminističke kritike određenih feminističkih pozicija, te će se propitati političke konsekvence određenih perspektiva unutar različitih feminističkih teorija. U tom smislu će se propitivati i razumijevanje nacionalizma unutar feminističkih teorija, kao i odnos države i feminizma s jedne, i ljevice i feminizma sa druge strane.</p>	
Nastavne metode	Predavanja, diskusije, rasprava o tekstovima.	

Očekivane obaveze polaznica_ka	Dolazak na nastavu; čitanje zadatih tekstova/knjiga/poglavlja.
Preporučena literatura	<ol style="list-style-type: none"> 1. Šejla Benhabib, Nensi Frejzer, Džudit Batler, Drusila Kornel "Feministička sporenja; filozofska razmena" grupa autorica, Beogradski krug, Beograd, 2007. 2. Butler, Judith "Nevolje s rodom", Ženska infoteka, Zagreb, 2000. 3. Nancy Fraser: Feminizam, kapitalizam i lukavstvo istorije , Đurđa Knežević: Feminizam i ljevica : Mainstreamom udesno, Branka Galić: Orodneni rad, 4. Gayle Rubin: The Traffic in Women: Notes on the „Political Economy“ of Sex i Isabel Ortiz i Matthew Cummins: Austeritiy Measures in Developing Countries: Public Expenditure Trends and the Risks to Children and Women. 5. Heleieth I. B. Saffioti: Women, Mode of Production, and Social Formations . 6. Hester Eisenstein: Feminism Seduced: How Global Elites Use Women's Labor and Ideas to Exploit the World, Paradigm Publishers 2009. (poglavlje: Women, Work and the Mainstreaming of Feminism). 7. Michèle Barrett- Women's Opression Today: Problems in Marxist Feminist Analyses, Verso 1986. (7. poglavlje Feminism and the Politics of State). 8. Đurđa Knežević "Affective nationalism" i Dubravku Žarkov "Feminism and the Disintegration of Yugoslavia: On the Politics of Gender and Ethnicity". 9. Iris Marion Young "Polity and Group Difference: A Critique of the Ideal of Universal Citizenship", Ethics, Vol. 99, No. 2., 1989.

Izvođenje nastave: subotom od 10h do 15.30h, osim ako nije drugačije naznačeno

Datum	Predavač/ica	Tema
<u>12. sept. 2015.</u>		
* 12.00 - 13.30	Danijela Majstorović (M3)	Ključni pojmovi u kulturološkim studijama: diskurs, moć i svakodnevni život. Kultura, označiteljske prakse, reprezentacija. Tri stuba kulturoloških studija: politička ekonomija, tekst, publika(e).
* 14.00 - 15.30	Danijela Majstorović (M3)	Intelektualno naslijeđe kulturoloških studija: kulturalizam i strukturalizam. Raymond Williams ("Culture is ordinary") i kulturološki materijalizam. Brisanje razlike između

		visoke i "niske" kulture. Savremena kulturološka analiza. (Anti)esencijalizam i društveni konstrukcionizam.
<u>19. sept. 2015.</u>		
* 12.00 - 13.30	Danijela Majstorović (M3)	Marksizam i centralnost klase/klasni identiteti. Kultura i društvena formacija. Frankfurtska škola. (Adorno, Horkheimer, Marcuse, Benjamin, Habermas).
* 14.00 - 15.30	Danijela Majstorović (M3)	Althusser, subjekatska interpelacija i ideološki državni aparati. Gramsci i pojam hegemonije i kontrahegemonije. Uloga organskog intelektualca/intelektualke.
<u>20. sept. 2015.</u>		
Nedjelja, 10-11.30	Danijela Majstorović (M3)	Lingvistički obrat u kulturološkim studijama: de Saussure i Barthes. Semiologija, znak, mit.
<u>26. sept. 2015.</u>		
* 12.00 - 13.30	Tijana Okić (M4)	Uvod u modul 4
<u>03. okt. 2015.</u>		
* 12.00 - 13.30	Amila Ždralović (M4)	Feminizam, poststrukturalizam i kritička teorija: problem (političkog) subjekta
* 14.00 - 15.30	Tijana Okić (M4)	Feminizam/feminizmi. Ljevica i feminizam- marksistički, socijalistički, materijalistički. Državni feminizam versus lijevi feminizam.
<u>10. okt. 2015.</u>		
* 12.00 - 13.30	Amila Ždralović (M4)	Feministička kritika (neo)liberalnih teorija pravde
* 14.00 - 15.30	Tijana Okić (M4)	Feministička kritika političke ekonomije. Produktivni i reproduktivni rad. Nacionalizam i politička ekonomija- feminističke perspektive.
<u>17. okt. 2015.</u>		
		Feminističke kritike mjera štednje. Šta je pogrešno u mainstream feminizmu?

* 12.00 - 13.30	Tijana Okić (M4)	Feminizam i državna politika. Šta i koga zapravo podupire država?
* 14.00 - 15.30	Nebojša Jovanović (M3)	Osnovne konceptualizacije "ideologije"
<u>24. okt. 2015.</u>		Feminističke kritike Heberamsove etike
* 12.00 - 13.30	Amila Ždralović (M4)	Magistralni marksistički menadri
* 14.00 - 15.30	Nebojša Jovanović (M3)	
<u>07. nov. 2015.</u>		Rod, identitet, seksualnost
* 12.00 - 13.30	Damir Banović (M4)	Foucaultova intervencija
* 14.00 - 15.30	Nebojša Jovanović (M3)	
<u>14. nov. 2015.</u>		Feminizam/mi i nacionalizam. Tekst i kontekst.
* 12.00 - 13.30	Ajla Demiragić (M4)	Bourdieuova intervencija
* 14.00 - 15.30	Nebojša Jovanović (M3)	
<u>21. nov. 2015.</u>		Feminizam i etika odgovornosti
* 12.00 - 13.30	Amila Ždralović (M4)	Psihoanalitički doprinos teoriji ideologije
* 14.00 - 15.30	Nebojša Jovanović (M3)	